

Direktoratet for Byggkvalitet

Mariboegate 13

0183 Oslo

27.3.2015

Innspill TEK 17 med mer.

Fagrådet for våtrom (FFV) er en flerfaglig og uavhengig medlemsorganisasjon som har som formål å bidra til å redusere våtromsskader. Våre virkemidler for å nå målet er å drive utdanning, være et fora for erfaringsveksling og delta i utviklingen av Byggebransjens våtromsnorm. Byggebransjens våtromsnorm er et verktøy for å sikre funksjonelle og varige våtrom.

FFV erfarer gjennom sitt virke store utfordringer i våtromsmarkedet, spesielt som følge av manglende kompetanse og manglende dokumentasjon hos de som påtar seg oppgaver med våtromsrehabilitering eller nybygg. I den sammenheng vil vi også oppfordre departementet og direktoratet til å se på helheten i Plan og bygningslovens (PBL) bestemmelser, med spesielt fokus på kompetansekrav.

PBL har etter vår oppfatning fem virkemidler for å oppnå målet om tilstrekkelig kvalitet på Norsk byggeri. Virkemidlene er: krav til kompetanse, krav til prosjektering, robuste løsninger, robuste produkter samt bedrive kontroll.

FFV har erfart gode resultater som følge av innføringen av uavhengig kontroll, pr 1.1.2013. Kontroll av dokumentasjon, som er en del av oppgavene i uavhengig kontroll, medfører endring i bedriftenes fokus på prosjektering og kvalitetssikring, noe som gir kvalitetsøkning for sluttbrukeren.

Krav til verifisering av løsninger og produkter anført i i TEK kapitel 2, 3 oppleves som riktig for oppgaver som faller under begrepet «tiltak». Fagrådet stiller seg undrende til at dette prinsippet ikke også er videreført i kapitel 4, dokumentasjon for forvaltning, drift og vedlikehold. Spesielt når vi vet at våtrom er utfordrende og at de fleste rehabiliteringsjobbene innen området ikke utløser søknad. Dokumentasjonskravene bør derfor vurderes også å gjelde ikke søknadspiktige tiltak, spesielt våtromsarbeider.

Forskriftenes formspråk må gjennomgås. Utgangspunktet for gjennomgangen foreslås å være hvordan jussen og derved rettssystemet tolker og bruker det som står i forskrift og veiledning. Som eksempel kan nevnes § 13-20 og kravene til fall. Kravene tolkes dit at dersom det fungerer i brukersituasjon er det OK, selv om gulvet nesten er flatt. Mener vi det er OK, må vi leve med det, mener vi at våtrom skal ha fall bør det stå med etterprøvbare verdier i forskrift. Viktigheten av å kunne ha etterprøvbare verdier i forskrift kan ikke nevnes nok, selv om vi bør ha som målsetting å sette funksjonsbaserte krav.

Vi har i Norge to unike samlinger av anvisninger stappfulle av erfaring basert på kunnskap siden 1952. Våtromsnormen og Byggforskserien utvikles og tilpasses markedet ved årlig revisjon der bransjens organisasjoner deltar i høringer før anvisningene blir implementert. Seriene er unike ved det at prinsipper på løsninger for de fleste av utfordringene finnes nedfelt med detaljer. Anvisningenes kvalitet og mangfold gjør dem egnet som grunnlag for prosjektering og utførelse, et grunnlag som også tilfører bransjen kompetanse. Anvisningene er produktnøytrale og viser prinsipper som klart vil kunne bidra til bedre bygg dersom de følges. Vår oppfordring er at veiledningsnivå i større grad benytter den nedfelta kunnskapen ved å henvise til anvisningene som godkjente løsninger i større grad.

FFVs konkrete forslag til endringer i paragrafene som berører våtrom og installasjoner samt de berørte deler av PBL for øvrig, «alt henger sammen med alt».

1. §13-20 a)

Alternativ 1: Fallkrav.

Bakgrunn: Gjenstand for mange konflikter.

Forslag til endringer i dagens tekst: En tydeliggjøring der begrepet «tilstrekkelig» byttes ut med et tallfestet minimumskrav. Dette vil redusere konfliktnivået betydelig.

«Rom med sluk» bør endres til «Våtrom». Dagens tekst skaper konflikt i tilknytning til bl.a. Tekniske rom med mer. (Rom med sluk men som ikke er definert som våtrom).

Begrepet «ledes» er konfliktskapende juridisk. «Renne» vil være et bedre begrep å benytte.

Alternativ 2: «I Våtrom skal det være sluk i gulv, og fall på hele gulvet slik at fritt vann kan renne til sluk fra ethvert sted i våtrommet». (Et forslag til alternativ tekst til erstatning for eksisterende).

2. §13-20 c)

Forslag til endringer i dagens tekst: «I rom som ikke har sluk og vanntett gulv, skal vanninstallasjoner ha overløp eller tilsvarende sikring mot fuktskader».

Endres til: «I rom som ikke har sluk og vanntett gulv, skal vann- og avløpsinstallasjoner ha sikring mot fuktskader». Gir enklere forståelse av. Mindre konfliktfylt.

(Overløp er tilknyttet avløpssiden og dekker ikke evt lekkasjer fra trykkvannssiden).

Veiledningen utdyper mht overløp og automatisk avstengning av vannet.

3. §13-20 c, d og e)

Se dette i sammenheng med §15-5, 15-6 og 15-7.

Her ligger det forhold av samme karakter / samme tema splittet på to forskjellige kapitler i TEK'en. Foreslår å samle dette i §15-5, 15-6 og 15-7. Henvisning i §13-20 til §15-5,6 og 7.

§13-20 vil da være rendyrket for våtrom. §15-5,6 og 7 vil da bli rendyrket for sanitær.

Avslutningsvis «alt henger sammen med alt»

Krav til kompetanse i Plan og bygningsloven generelt bør stilles i ikke søknadspliktige tiltak på lik linje med søknadspliktige tiltak.

Fagrådet for våtrom ser frem til videre deltakelse i prosessen med utvikling av revisjonen av Teknisk forskrift med mer.

Med vennlig hilsen

Fagrådet for våtrom